

Hárommillió alatt a sertésállomány

A MOSZ Sertésenyésztők Országos Választmánya augusztus 7-én ülésezett. Zsótér László, a választmány elnöke azt hangsúlyozta, hogy bár a kormány hét éven belül hatmillió sertésállományt vizionál, a hazai sertéslétszám folytatja eddigi mélyrepülését és hárommillió alá csökkent. Utoljára a II. világháború alatt volt ilyen kevés sertés az országban. A hőség miatt a sertések csak sýnlődnek, a súlygyarapodásuk romlik. Termékenyülési problémák léptek fel, aminek következtében már eddig is több tízezer darabbal kevesebb malac született. A forráság következtében körülbelül ötvenezer sertés el is pusztult.

Miközben a sertésfelvásárlási árak jelenleg is az év eleji szinten vannak, a takarmányok ára drasztikusan növekedett: a kukorica ára rövid idő alatt 30 százalékkal nőtt, a fehérjetakarmányok ennél is nagyobb mértékben drágultak. A hizlalás költségeinek 60–70 százalékát a takarmányok ára teszi ki, ezért a termelők csak akkor tudnak talpon maradni, akkor van esélyük a túlélésre, ha a vágósertések felvásárlási ára is emelkedik. Ez óhatatlanul kihat az élelmiszerek árára, de a termelők a jelen helyzetben képtelenek egyedül viselni a jelentősen megnőtt terheket. Az elmúlt tíz évben több, mint kétfélmillióval csökkent az állomány nagysága, a jelenlegi sertéslétszám a II. világháború óta a legalacsonyabb.

Csökkenő állatlétszám, növekvő import

Jelenleg a sertésállomány csaknem 75 százalékát gazdasági szervezetek tartják, az egyéni gazdaságoknál alig 800 ezer sertés található. Az állatlétszám csökkenésével párhuzamosan nő az importált serteshús mennyisége, 2012 elején az import mennyisége meghaladta az exportét.

A MOSZ Sertésenyésztők Országos Választmánya a következő intézkedések meghozatalát sürgeti. A támogatások és a kárenyhítés területén az uniós közvetlen támogatásokat előrehozva, a lehető legkorábbi idő-

pontban ki kell fizetni, és a sertés állatjóléti támogatások teljes összegű, előrehozott kifizetésére van szükség; a negyedévenkénti támogatási kérelmek benyújtását követő 30 napon belül történjenek meg a kifizetések; az állati tetemek kezelésének és elszállításának támogatási keretösszegét a felmerülő plusz igényekhez kell igazítani; a fejlesztési támogatások elszámolására gyorsítva kerüljön sor. A kárenyhítési alapot fel kell tölteni, olyan mértékben, hogy legalább a felmerülő károk 25 százalékának megtérítésére fedezetet nyújtson.

A pénzügyi helyzetet javító egyéb intézkedéseknél kedvező kamatozású vagy kamattámogatott éven belüli forgóeszközhitel-konstrukció meghirdetésére van szükség az állattenyésztés takarmány szükségletének biztosításához. Lehetővé kell tenni a meglévő hitelek meghosszabbítását, és a biztosításokhoz előírt saját erőt el kell törölni. A Nemzeti Földalap tulajdonában lévő földek ez évi bérleti díját engedjék el, és a szeptemberben esedékes kárenyhítési hozzájárulást az érintett termelők körében függesszék fel. A rendkívüli helyzetre tekintettel a termelőket mentesíteni kell a támogatott beruházásokhoz kapcsolódó állattartási kötelezettség teljesítése alól, ellenkező esetben a gazdaság egészét felszámolhatják.

Számos állattartó van olyan helyzetben, hogy május-júni-

usban szerződést kötött az állattartása igényén felül prognosztizált növénytermesztési termékek értékesítésére. Időközben vis maior helyzet állt elő, és a szerződésben vállalt értékesítést nem tudják vállalni, mert az alacsony terméseredmények miatt a megtermelt terményre saját állattenyésztésüknek van szüksége. Amennyiben fedezetvásárlást kell végrehajtania, a vis maior sem menti fel – a gazdaság el lehetetlenül. Azon állattartók, akik vis maior helyzetbe kerülnek, mentesüljenek a fedezetvásárlás kötelezettsége alól oly módon, hogy csak az állatállomány szükségletén felül előállított gabonát legyenek kötelesek a szerződésben vállalt feltételek szerint értékesíteni, de a hiányzó mennyiségre ne kelljen fedezetvásárlást végrehajtaniuk.

Ötletek és javaslatok

A hatósági díjakat, illetékeket, adókat illetően is több javaslat született. Ezek szerint kezdeményezik az állattartókat terhelő hatósági díjak felfüggesztését, s hogy idén mentesüljenek az élelmiszerlánc-felügyeleti díj megfizetésének kötelezettsége alól. A minisztérium kezdeményezzen egyeztetést az önkormányzatokkal, hogy mérsékeljék vagy teljes egészében elengedjék a bajba jutott termelőket sújtó helyi adókat.

A takarmányozási helyzet is megoldásra vár. Az állami termőföldek bérbeadása során az állattartó gazdaságok a takar-

mány szükségletük biztosításához szükséges mértékig élvezzenek elsőbbséget, az 1200 hektáros méretbeli megkötést töröljék el. A földtörvény tervezetét alapjaiban kell újragondolni, ellenkező esetben sertéstartók tömegei lehetetlenülhetnek el. Az állami takarmányfelvásárlás (Concordia, TIG) után az állattartó gazdaságoknak igény szerinti vásárlási lehetőséget kell biztosítani, mégpedig garantált áron. A választmány kezdeményezi a Biztonsági Takarmányalap-koncepció megvalósítását, amelynek révén a termelők, az állam és az EU közös kockázatot vállalnának, és ami mérsékelné a takarmányárak szélsőséges kilengéseit.

A húsliszt etetési tilalmát az EU által engedélyezett legkorábbi időpontban oldják fel.

Egyeztetésre várva

Az ipari felhasználású gabonák keresletének jelentős növekedése miatt a kiélezett helyzetben megnőtt a jelentősége az etanolgyártásból származó takarmányok hazai felhasználásának. Szükségesnek tartják, hogy a minisztérium kezdeményezzen egyeztető megbeszélést a jelentős melléktermék-kibocsátók és az állattartók képviselőivel. A melléktermékek felhasználásának koordinálása, az állattenyésztési igények kielégítésének elősegítése jelentős termelői költségmegtakarítást eredményezhetne.

A kialakult helyzet alapján sok gazdálkodó úgy véli, hogy a hivatalos nyilatkozatokkal ellentétben nem tartanak igényt az állattartók munkájára és az általuk biztosított munkahelyekre. De ha azt akarjuk, hogy legyenek valódi, hazai sertésből készülő „magyar termékek”, akkor ahhoz az alapanyagot is itt kell előállítani. „Erdemi intézkedések hiányában vajon ki fogja ezt vállalni?” – tette fel végezetül a kérdést Zsótér László.

HAJTUN GYÖRGY